

Osudy kostela ve Strážném

Nejstarší písemná zpráva o obci Kunžvart (nyní Strážný) se zachovala z roku 1359, kdy se připomíná hrad, jenž však může být staršího původu. Hrad sloužil k ochraně jedné větve tzv. Zlaté stezky.

V 16. století ztratil svůj původní význam a v roce 1547 se uvádí jako pustý. V roce 1578 část hradu vyhořela. K osídlení a k založení obce došlo v 17. století, kdy v roce 1672 byl učiněn návrh k postavení několika domů. V roce 1688 se sem přistěhovalo dalších šest rodin.

V roce 1735 tu stálo již 13 domů. V roce 1790 měla obec již 22 domů. Postupně počet lidských obydlí stoupal a v roce 1840 zde bylo již 65 domů, v nichž bydlelo celkem 626 osob. Právo užívání tří výročních trhů obdržela obec v roce 1844. Tato listina se zachovala v originále a je v současné době uložena v Okresním archívu v Prachaticích. Největšího počtu obyvatelstva dosáhla obec v roce 1921, kdy zde žilo celkem 928 osob. V roce 1930 poklesl počet obyvatelstva v obci Kunžvart na 907 lidí. Po odsunu německého obyvatelstva v roce 1946 se počet obyvatel snížil na 226 osob.

Obyvatelé nově zřízené osady museli docházet nejprve do kostela v Horní Vltavici. Již v roce 1768 požádali obyvatelé Kunžvartu, Casova, Silnice, Hlíníště a Adlerovy Hutě o zřízení kaple, protože cesta do H. Vltavice je hlavně v zimních měsících velmi nebezpečná. Tehdejší hornovltavický farář Matěj Stainko se zřízení kaple bránil a tak k její výstavbě nedošlo. Teprve v roce 1780 byl postaven kostel zároveň se školou a farou. V roce 1786 do kostela uhořel blesk. Nato byl kostel rozšířen. Poslední úpravy kostela byly provedeny v roce 1909.

Po dobu druhé světové války kostel chátral a nebyl udržován. Další otázkou se stala existence hřbitova, který byl v roce 1963 ve velmi špatném stavu a Místní národní výbor ve Strážném ve svém dopise ze dne 19. prosince 1963 upozor-

ňoval odbor průmyslu ONV v Prachaticích, že „hřbitov působí velmi špatným dojmem na turisty, hlavně na cizince, kteří k nám jezdí teď stále více. . . Mluví se také o tom, že bude zde ve Strážném otevřena hranice pro průjezd cizinců do záp. Německa.“ Tehdy MNV poprvé vyslovil myšlenku zbourání kostela v obci. Dne 4. dubna 1964 ONV v Prachaticích a okresní hygienik v Prachaticích vyslovili souhlas s likvidací hřbitova ve Strážném za podmínku, že „hroby musí být srovnány s terénem, exhumace pohřbených nesmí být prováděna bez předchozího souhlasu okresního hygienika a hřbitovní prostor nesmí být využit pouze jako park.“ Na základě tohoto souhlasu došlo k odstranění náhrobků a celý prostor byl po demolici kostela upraven na park a vysázeny zde okrasné stromy.

V říjnu 1964 se uvádělo, že „zahraniční turisté z NSR navštěvují tato místa, fotografují kostely a obrázky jsou uveřejňovány v denním tisku.“ Opět se opakuje dříve uváděný dů-

vod otevření hraničního přechodu v obci Strážný.

Dne 8. března 1965 vydal odbor výstavby ONV v Prachaticích příkaz ke zboření kostela ve Strážném s tím, že veškeré bourací práce měly být dokončeny do 30. června 1965. Avšak tento termín nebyl dodržen. V červenci 1965 se začalo s demontáží šindelové krytiny a krovu. Tyto práce prováděla pracovní skupina Státního statku z Horní Vltavice. V srpnu 1965 Okresní stavební podnik Prachatice provedl odstřel kostela ve Strážném. Při této akci došlo k poškození sousední budovy školy, konkrétně fasády, oken a stropu. Delší dobu se ve škole nevyučovalo. V prostoru bývalého kostela začala úprava pro výstavbu mateřské školy. Započato s ní bylo v roce 1966 a byla dokončena v roce 1968.

Budova fary zůstala a v roce 1970 byla kupní smlouvou dána do vlastnictví Československého státu – Místního národního výboru ve Strážném, který po projednání v plenárním zasedání 12. července 1976 a schválení biskupskou konsistoří vyslovil souhlas s prodejem objektu bývalé fary ředitelství Spojů v Praze 3.

PhDr. Václav STARÝ

V Okresním archívu v Prachaticích se najdou – jak jistě vědí pravidelní čtenáři našeho Hraničáře – lečjaké zajímavé fotografie z míst, která již značně změnila svou tvářnost. Nechybí zde ani snímek kostela ve Strážném. . .

Reprofoto: Zd. PŘIBYL